Rapportage potentiële opbrengsten LBV-regelingen

- **Op basis van aanvraaggegevens**

Datum 23 april 2026
Status Definitief

Intern gebruik

Colofon

Projectnaam	Rapportage LBV
Projectnummer	
Versienummer	1.3
Projectleiders	
Contactpersoon	
Bijlage(n)	
Auteurs	
Selecties	

Inhoud

Colofon—2
Inleiding—4

1 Context nationale dierlijke sectoren—5
Inleiding—5
1.1 Stikstofdepositie—5
1.2 Ammoniakemissie—5
1.3 Veestapel—7
1.4 Productierechten—7
1.5 Stikstof en fosfaatexcretie—8
1.6 Broeikasgasemissie—8

2 Resultaten interventie landelijke beëindigingsregelingen—9
Inleiding—9
2.1 Selecties—9
2.2 Stikstofdepositie—9
2.3 Ammoniakemissie—10
2.4 Veestapel—11
2.5 Productierechten—12
2.6 Stikstof en fosfaatexcretie—12
2.7 Broeikasgasemissie—13

3 Activiteiten RVO—14
Inleiding—14
3.1 Algemene context beëindigingsregeling—14
3.2 Overall beeld Lbv en Lbv+—15
3.3 Overall beeld Lbv-kleinere sectoren—16

Bijlage 1 Stikstofdepositie per regeling en gebied—17
Lbv en Lbv+—**Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
Lbv-kleinere sectoren—**Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Bijlage 2 Excretiewaarden—21

Bijlage 3 Methodiek voor de berekening van potentiële stikstofdepositiereductie in het kader van de Lbv-regelingen—23

Inleiding

In dit document rapporteert RVO over de resultaten van de Lbv-regelingen. Het doel van de Lbv-regelingen[1] is het verminderen van stikstofdepositie op overbelaste en stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Daarnaast hebben de regelingen ook effect op andere domeinen, zoals op het klimaat- en mestdomein.

Deze rapportage is in opdracht van het ministerie van LVVN opgesteld en heeft als doel om inzicht te bieden in de resultaten van de Lbv-regelingen, zodat de bijdrage van de regelingen aan beleidsdoelstellingen duidelijk worden. Deze rapportage zal periodiek inzicht bieden t.a.v. de verkregen stikstofdepositie uit de Lbv-regelingen, waarbij de wens bestaat om deze rapportage uit te breiden naar andere regelingen die zijn geïnitieerd vanuit Aanpak Piekbelasting.

Deze rapportage biedt indicaties op basis van gegevens van de niet-ingetrokken aanvragen van de Lbv. Zo is er bijvoorbeeld geen rekening gehouden met het mogelijk behouden van emissieruimte op locaties. De daadwerkelijke opbrengst is te bepalen als natuurvergunningen zijn ingetrokken of gewijzigd. In het eerste kwartaal van 2026 heeft het Compendium voor de Leefomgeving een uitgebreidere monitor uitgebracht op basis van verwachte opbrengsten.

In hoofdstuk 1 wordt de context van de dierlijke sectoren in Nederland belicht. Daarmee wordt inzicht gegeven in de totale omvang van de belangrijkste domeinen. Dat maakt het mogelijk om de resultaten van de regelingen te vergelijken met de situatie in Nederland. Dit hoofdstuk is grotendeels samengesteld met statistische data van RVO, RIVM en CBS.

In hoofdstuk 2 worden de resultaten van de regelingen in beeld gebracht door voor de actieve aanvragen de verschillende indicatoren, aantallen en hoeveelheden in beeld te brengen, die in hoofdstuk 1 voor de sectoren in Nederland in beeld zijn gebracht.

In hoofdstuk 3 worden de activiteiten van RVO in beeld gebracht. Dat doen we onder andere door de aantallen aanvragen en de statussen daarvan in beeld te brengen.

[1] De Lbv, Lbv+ en de Lbv-kleinere sectoren.

1 Context nationale dierlijke sectoren

Inleiding
In dit hoofdstuk wordt per onderdeel de nationale context rond de verschillende deelonderwerpen waar de regelingen invloed op hebben beschreven. Daarbij wordt gebruik gemaakt van cijfers uit van het CBS, RIVM en RVO (Gecombineerde Opgave, Mestbeleid).

1.1 Stikstofdepositie

In figuur 1.1a. wordt de historische en geprognotiseerde overschrijding van de kritische depositiewaarde op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden getoond. In tabel 1.1b worden de daarbij horende waarden in beeld gebracht.

Figuur 1.1a Ontwikkeling overschrijding van de kritische depositiewaarde

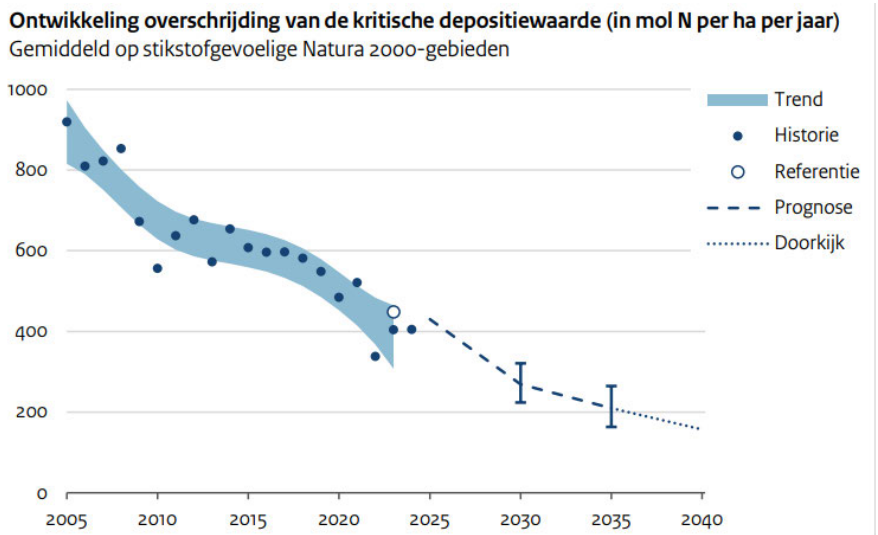

Bron: Stikstofmonitor 2025 (RIVM, 2025-0021)

1.2 Ammoniakemissie

In figuur 1.2a en tabel 1.2b wordt in beeld gebracht wat de NH3-emissie is die wordt veroorzaakt door de land- en tuinbouw. Het gaat daarbij om de emissie op bedrijfsniveau (stal, opslag en veld).

Figuur 1.2a Emissie door land- en tuinbouw per diercategorie (bron: Ammoniakemissie door de land- en tuinbouw, 1990-2022, Compendium voor de Leefomgeving-CLO)

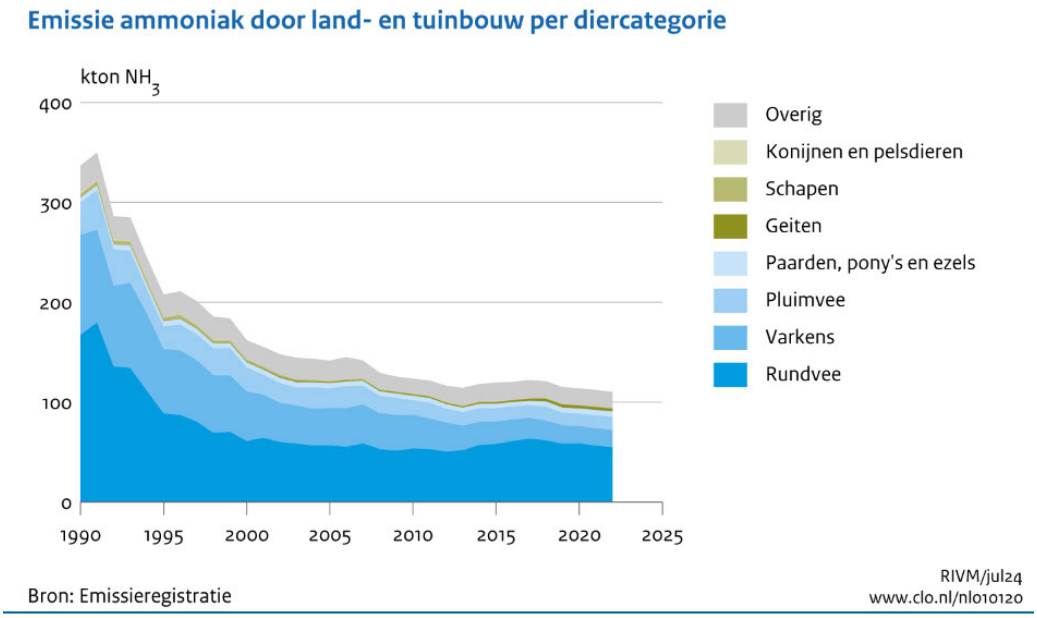

Tabel 1.2b Emissie door land- en tuinbouw per diercategorie in kton NH_3 per jaar (bron: Ammoniakemissie door de land- en tuinbouw, 1990-2022, Compendium voor de Leefomgeving-CLO)

Jaar	Rund Vee	Schapen	Geiten	Varkens	Pluim-vee	Paarden pony's en ezels	Konijnen en pels-dieren	Overig	Totaal
2005	57	1	1	38	20	5	1	20	142
2010	54	1	1	34	15	5	0	15	124
2014	57	0	1	23	14	4	0	17	118
2015	58	0	2	23	13	4	0	18	120
2020	59	1	3	17	12	5	0	16	114
2021	57	0	3	17	13	5	0	16	112
2022	55	1	3	17	13	5	0	16	110

De emissies omvatten de uitstoot van de mest in de stal, tijdens opslag, bewerking, verwerking en vergisting, bij het toedienen en bij het beweiden. De dieren omvatten alle runderen, varkens, schapen, paarden, pony's en ezels in Nederland en pluimvee, geiten, konijnen en pelsdieren op agrarische bedrijven.
Onder 'overige' vallen onder andere toedienen van kunstmest, zuiveringsslib en compost, gewasresten en afrijpende gewassen, het toedienen van meststoffen door particulieren en het toedienen van mest op natuurgebieden en de beweiding van natuurgebieden.

1.3 Veestapel

In tabel 1.3a wordt de ontwikkeling van de veestapel in Nederland getoond.

Tabel 1.3a Ontwikkeling van de veestapel in Nederland 2018-2025 (x 1.000 dieren)

Landbouwdieren		2018 april	2019 april	2020 april	2021 april	2022 april	2023 april	2024 april	2025 april
Rundvee (totaal)	**x 1000**	**3.897**	**3.750**	**3.766**	**3.732**	**3.766**	**3.749**	**3.692**	**3.552**
Jongvee melkveehouderij (totaal)	x 1000	1.032	924	935	966	982	992	967	907
Melk- en kalfkoeien (>= 2 jaar)	x 1000	1.622	1.578	1.593	1.571	1.571	1.574	1.543	1.529
Vleeskalveren (totaal)	x 1000	995	1.005	1.000	958	974	927	925	867
Jongvee vleesproductie (totaal)	x 1000	170	166	166	168	174	191	191	187
Overige runderen (totaal)	x 1000	63	63	58	56	53	52	51	47
Stieren (>= 2 jaar) (totaal)	x 1000	15	14	14	13	12	14	15	14
Schapen (totaal)	**x 1000**	**866**	**918**	**890**	**860**	**854**	**839**	**738**	**669**
Geiten (totaal)	**x 1000**	**588**	**615**	**633**	**643**	**645**	**647**	**636**	**629**
Melkgeiten, 1 jaar of ouder	x 1000	387	420	441	451	456	458	451	445
Kippen (totaal)	**x 1000**	**97.792**	**93.963**	**95.153**	**89.508**	**88.372**	**86.274**	**83.077**	**81.651**
Leghennen (totaal)	x 1000	45.773	42.609	42.015	42.442	41.334	41.953	39.495	38.904
Ouderdieren van leghennen (totaal)	x 1000	1.380	1.574	1.422	1.765	1.834	1.506	1.658	1.585
Vleeskuikens	x 1000	43.188	42.617	44.325	37.928	38.160	35.961	35.101	35.141
Ouderdieren van vleeskuikens (totaa	x 1000	7.451	7.163	7.391	7.373	7.045	6.855	6.824	6.022
Slachteenden	x 1000	872	920	712	568	607	453	378	378
Kalkoenen	x 1000	556	532	566	589	474	530	502	265
Varkens (totaal)	**x 1000**	**12.391**	**12.214**	**11.860**	**11.372**	**11.235**	**10.770**	**10.418**	**9.861**
Vleesvarkens, 50 kg of meer (totaal)	x 1000	3.865	3.853	3.719	3.630	3.578	3.403	3.295	3.108
Zeugen, 50 kg of meer, gedekt	x 1000	695	673	662	615	594	566	556	513

Bron: CBS

De veestapel in Nederland is ten opzichte van 2018 is gekrompen. De melkveehouderij is gekrompen met 9%, de melkgeitenhouderij is gegroeid met 7%. De pluimvee- en varkenssector zijn respectievelijk gekrompen met 16,5% en 20%. De zeugenhouderij is gekrompen met 27%.

In 2019 is de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen (Srv) geopend. De effecten van die regeling zijn zichtbaar vanaf 2021. De subsidietermijnen waren daar korter dan bij de Lbv-regelingen.
De Lbv en Lbv-plus zijn beide op 3 juli 2023 opengesteld. De openstellingsperiode van de Lbv eindigde op 1 december 2023, die van de Lbv-plus op 20 december 2024. De openstellingsperiode van de Lbv kleinere sectoren liep van 18 november tot en met 20 december 2024. Het effect van de Lbv-regelingen zal vanaf 2025 zichtbaar worden, maar pas in 2026 zijn piek bereiken, als bij de meeste aanvragers daadwerkelijk de dieren en mest zijn afgevoerd. De Lbv-regelingen stellen als voorwaarde dat uiterlijk binnen 12 maanden na het ondertekenen van de modelovereenkomst het productierecht moet zijn vervallen.

1.4 Productierechten

In tabel 1.4a worden de trends in productierechten getoond vanaf 2018.

Productierechten in omloop		2018	2020	2022	2023	2024
Varkensrechten	Concentratiegebied Zuid	4.900.376	4.805.725	4.200.454	4.125.817	3.953.880
	Concentratiegebied Oost	2.283.094	2.256.020	2.075.999	2.074.748	1.968.336
	Overig	1.513.368	1.523.995	1.585.881	1.736.612	1.693.677
	Totaal	8.696.839	8.585.740	7.987.053	7.937.176	7.615.893
Pluimveerechten		67.162.161	67.160.662	67.040.857	66.785.691	65.341.624
Fosfaatrechten		85.712.933	85.567.475	84.659.638	84.325.334	83.615.505

Bron: Rapportage Nederlands mestbeleid 2024, RVO.

Productierechten worden minder door het afromen bij overdracht buiten de familiesfeer. De afroming van pluimveerecht is echter bij besluit van 4 december

2025 komen te vervallen. Daarnaast is het vervallen van productierechten een eis bij de beëindigingsregelingen (Srv en Lbv-regelingen). De effecten van de Lbv-regelingen zijn hierin nog niet zichtbaar in tabel 1.4a.

1.5 Stikstof en fosfaatexcretie

In tabel 1.5a wordt de stikstof- en fosfaatexcretie in dierlijke mest in beeld gebracht per dierlijke sector.

Tabel 1.5a Stikstof- en fosfaatexcretie in dierlijke mest (mln kg)

Categorie	Stikstof (N)	Stikstof (N)	Fosfaat (P_2O_5)	Fosfaat (P_2O_5)
	2023	**2024**	**2023**	**2024**
Rundvee – melkveehouderij	273,8	265,2	75,6	76,7
Rundvee – vleesproductie	33,2	33,2	8,8	9,5
Varkens	81,7	80,1	32,8	32,3
Pluimvee	52,6	48,7	23	20,8
Overig vee[1)]	22,2	21,8	7,3	7,6
Totaal	463,5	448,9	147,5	146,7

[1)] Schapen, geiten, paarden, pony's en konijnen.

(bron: https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/aanvullende-statistische-diensten/2025/dierlijke-mest-en-mineralen-2024/6-resultaten)

1.6 Broeikasgasemissie

In tabel 1.7c wordt de uitstoot van broeikasgassen in beeld gebracht in het jaar 2021.

Tabel 1.7c Uitstoot van broeikasgassen volgens IPCC-richtlijnen per landbouwproductgroep, afkomstig van stationaire en mobiele bronnen, 2021 (in kiloton CO2-equivalent)

Landbouwproductgroep	CO_2	CH_4	N_2O	Totaal
Aardappelen	33	0	203	237
Overige akkerbouw	188	0	466	654
Sierteelt	2 885	471	41	3 397
Glasgroenten en -fruit	4 915	874	8	5 797
Overige tuinbouw	306	0	158	464
Veeteeltproducten				0
Zuivel	510	8 647	2 600	11 757
Rund- en kalfsvlees	159	1 594	721	2 473
Varkensvlees	24	2 204	120	2 348
Pluimveevlees	11	34	16	61
Eieren	10	40	24	73
Overige veehouderij	63	344	220	626
Totaal Landbouw	9 103	14 207	4 577	27 888
Nederland	144 400	19 000	7 200	172 000 *
Aandeel Landbouw (%)	6%	75%	64%	16%

* Totaal Nederland is inclusief de uitstoot van F-gassen (1.4 Mton in 2021).

(bron: https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/aanvullende-statistische-diensten/2024/emissies-van-de-nederlandse-landbouw-naar-productgroepen-erratum/2-emissies-naar-lucht-door-de-landbouw)

2 Resultaten interventie landelijke beëindigingsregelingen

Inleiding
In dit hoofdstuk worden per onderdeel de resultaten beschreven voor de verschillende deelonderwerpen waar de regelingen aan beleidsdoelstellingen bijdragen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van gegevens uit de ingediende aanvragen, de daarbij gevoegde AERIUS-checks en de Gecombineerde Opgave.

2.1 Selecties

Bij de selecties is telkens uitgegaan van de aanvragers, die nog meedoen met de regeling. Ingetrokken aanvragen zijn uitgesloten. De selecties zijn gemaakt op basis van de stand van zaken op 12 januari 2026. Op dat moment waren er 960 actuele aanvragen voor de Lbv en Lbv-plus en 56 voor de Lbv-kleinere sectoren. Een actuele is een aanvraag waarvoor een positieve beschikking is afgegeven en die niet is ingetrokken. Deze aanvragen vormen de basis voor de resultaten in dit hoofdstuk.

2.2 Stikstofdepositie

In de navolgende tabellen wordt in beeld gebracht, wat de resultaten zijn voor de stikstofdepositiereductie door Lbv-locaties. In tabel 2.1a wordt in beeld gebracht wat het resultaat is per regeling.

Let op! Het betreft hier de potentiële reductie op basis van verminderde dieraantallen in lopende aanvragen. Daarbij is geen rekening gehouden met de mogelijkheid dat een aanvrager nog maximaal 15% van de referentie-emissie mag gebruiken middels een andere economische activiteit op de locatie. Ook kunnen aanvragen nog ingetrokken worden.

In tabel 2.1a wordt in beeld gebracht wat de potentiële opbrengst is van alle regelingen tezamen. Omdat de regelingen vaak dezelfde natuurgebieden raken, waardoor overlappen zouden kunnen ontstaan, is dit niet nader uitgesplitst op regelingsniveau.

Tabel 2.1a Depositiereductie voor de Lbv, Lbv-plus en Lbv-kleinere sectoren

Regeling	***Totaaldepositie stikstofgevoelige natuur (mol)***	***Oppervlak stikstofgevoelige habitats (ha)***	***Gemiddelde stikstofdepositie reductie (mol/ha/j)***
Lbv, Lbv+ en Lbv-k	3.965.988	171.843	23,08

[1)] Stikstofgevoelige habitat in Natura 2000-gebieden

In de tabellen 2.1b en 2.1c wordt per regeling de top 23 getoond van gebieden waarbij de gemiddelde depositiereductie (in mol/ha/jaar) het hoogst is. We tonen hier een top 23 omdat dit het aantal gebieden is, waarbij de gemiddelde reductie boven de gemiddelde waarde voor alle gebieden ligt.

In bijlage 1 wordt per gebied en per regeling de stikstofdepositiereductie in beeld gebracht.

Tabel 2.1b Top 10 van gebieden met de hoogste gemiddelde depositiereductie (mol/ha/jaar) voor de lbv, lbv-plus en lbv-kleinere sectoren

Natura 2000 Gebied	***Totaaldepositie stikstofgevoelige natuur***	***Oppervlak stikstofgevoelige habitats (ha)***	***Gemiddelde opbrengst (mol/ha/j)***
Boschhuizerbergen	*3.985,83*	*33,46*	*119,14*
Maasduinen	*295.322,97*	*3.319,34*	*88,97*
Deurnsche Peel & Mariapeel	*108.700,42*	*1.325,25*	*82,02*
Groote Peel	*71.653,21*	*925,79*	*77,40*
Zeldersche Driessen	*619,72*	*11,48*	*53,99*
Boetelerveld	*2530,64*	*50,87*	*49,75*
Leudal	*2814,32*	*56,66*	*49,67*
Sint Jansberg	*4143,32*	*91,91*	*45,08*
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	*84.435,33*	*1.927,37*	*43,81*
Sarsven en De Banen	*1285,65*	*32,66*	*39,37*
Kampina & Oisterwijkse Vennen	*24.808,87*	*661,33*	*37,51*
Kempenland-West	*15.187,29*	*419,36*	*36,21*
Wijnjeterper Schar	*1565,71*	*43,81*	*35,73*
Veluwe	*2.907.692,00*	*81.845,47*	*35,53*
Stelkampsveld	*620,64*	*17,61*	*35,24*
Borkeld	*2.717,21*	*85,80*	*31,67*
Binnenveld	*292,36*	*10,13*	*28,86*
Landgoederen Brummen	*2.132,88*	*77,90*	*27,38*
Oeffelter Meent	*167,02*	*6,51*	*25,65*
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	*22.256,79*	*895,86*	*24,84*
Bergvennen & Brecklenkampse Veld	*1.213,16*	*51,06*	*23,76*
Vecht- en Beneden-Reggegebied	*14.991,60*	*634,13*	*23,64*
Korenburgerveen	*4.021,48*	*173,02*	*23,24*

2.3 Ammoniakemissie

In tabel 2.2a wordt getoond hoeveel ammoniakemissie de betreffende Lbv-locaties in het referentiejaar 2021 veroorzaakten. Het gaat hier enkel om stalemissies, niet om de veld- en opslagemissies. Dat komt omdat de depositiedrempel van de Lbv-regelingen enkel uitgaat van stalemissies.

Tabel 2.2a Ammoniakemissie per sector van deelnemende locaties aan de Lbv-regelingen in referentiejaar 2021

Regeling	**Diersoort**	**Kiloton NH3/jaar**
Lbv+	Kalverhouderij	0,30
Lbv+	Meer diersoorten	0,18
Lbv+	Melkveehouderij	0,27

Regeling	Diersoort	Kiloton NH3/jaar
Lbv+	Pluimveehouderij	0,63
Lbv+	Varkenshouderij	0,73
	Totaal Lbv+	*2,11*
Lbv	Meer diersoorten	0,04
Lbv	Melkveehouderij	0,29
Lbv	Pluimveehouderij	0,07
Lbv	Varkenshouderij	0,64
	Totaal Lbv	*1,04*
Lbv-k	Geiten	0,05
Lbv-k	Konijnen	0,02
Lbv-k	Overig rundvee	0,00
Lbv-k	Vleeseenden	0,02
Lbv-k	Vleeskalveren	0,07
	Totaal Lbv-kleinere sectoren	*0,16*
	Totaal	**3,31**

2.4 Veestapel

In tabel 2.3a wordt getoond hoeveel dieren gemiddeld per categorie en per diersector aanwezig waren op de betreffende locaties in het referentiejaar 2021.

Tabel 2.3a Gemiddeld aantal gehouden dieren per categorie op Lbv-locaties in 2021

Diercategorie	Aantal dieren	Aantal dieren Lbv-plus	Aantal dieren Lbv	Aantal dieren lbv-k
Melkvee	60.898	30.218	30.628	52
Vleeskalveren	112.015	90.873	544	20.598
Overig rundvee	3.260	2.185	491	584
Varkens	1.527.374	840.901	686.473	0
Pluimvee[2]	6.433.807	5.730.869	624.895	78.043
Konijnen	77.354	0	0	77.354
Geiten	33.687	0	698	32.989

De cijfers zijn gebaseerd op de actuele aanvragen. Daarbij zijn zover mogelijk de aantallen per diercategorie uit de AERIUS-checks gebruikt. Voor een beperkt deel is gebruik gemaakt van de gecombineerde opgave. De AERIUS-checks zijn echter niet ingewonnen met het doel om rapportages te maken, niet om monitoringsgegevens te laten berekenen. Op basis van een kosten-baten-afweging is gekozen om in voorkomende gevallen de Gecombineerde Opgave 2022 te gebruiken.

Voor de betreffende 102 aanvragen zijn daarom de gegevens uit de gecombineerde opgave 2021 gebruikt als basis. Voor 12 aanvragen was het niet mogelijk om de

[2] Inclusief vleeseenden.

aantallen te berekenen op grond van de AERIUS-Checks en was er ook geen Gecombineerde Opgave beschikbaar. Die dieraantallen zijn niet substantieel en worden niet meegeteld in de tabel.

2.5 Productierechten

In tabel 2.4a wordt getoond hoeveel productierechten er per eenheid op de betreffende locatie in gebruik waren.

Tabel 2.4a Hoeveelheid productierechten op Lbv-locaties in 2021

Indeling	Unieke locaties	Totaal aantal fosfaatrechten melkvee	Totaal aantal varkensrechten	Totaal aantal pluimveerechten
Lbv	414	1.006.520	540.541	434.593
Lbv+	428	1.028.188	647.675	4.683.134
TOTAAL	**842**	**2.034.708**	**1.188.216**	**5.117.727**

Hier sprake van een momentopname, waarbij uit is gegaan van het aantal benodigde rechten voor de locatie in de verleningsbeschikking.

Of dit aantal rechten ook daadwerkelijk zal worden doorgehaald is afhankelijk van:
- of iemand daadwerkelijk overgaat tot beëindiging van de betreffende veehouderijlocatie.
- of iemand meer/minder rechten inlevert, dan vermeld in de verleningsbeschikking.[3]

Het verhogen en verlagen van het aantal rechten in de verleningsbeschikking is toegestaan, als aan de volgende voorwaarden voldaan wordt:

1. het daadwerkelijk aantal doorgehaalde rechten moet nog steeds binnen de opgenomen percentages in de regeling vallen
2. In het geval van het ophogen van het aantal rechten moet er financiële ruimte zijn ontstaan vanwege afschrijving waarde dierenverblijven. We kunnen het maximaal verleende bedrag niet ophogen enkel verlagen.

Voor de overige aanvragen geldt dat ze alleen vleeskalveren hebben. In de Lbv-kleinere sectoren zijn productierechten niet van toepassing.

2.6 Stikstof en fosfaatexcretie

De stikstof- en fosfaatexcretie van de betreffende Lbv-locaties kan worden bepaald op basis van de excretiewaarden uit de WUM en het CBS. Daarvoor wordt jaarlijks een berekening gemaakt, die wordt gepubliceerd in de vorm van een longread Dierlijke mest en mineralen op de website van het CBS. In tabel 2.5a wordt de stikstof- en fosfaatexcretie in beeld gebracht voor Lbv-locaties.

[3] Op grond van de vereisten uit de Lbv en Lbv-plus moeten varkens- en pluimveehouders minimaal 80% en melkveehouders minimaal 95% van het productierecht dat nodig was om het gemiddeld aantal in 2021 gehouden dieren te verantwoorden laten vervallen, met een maximum van 100%.

Tabel 2.5a Hoeveelheid stikstof en fosfaatexcreties op Lbv-locaties in 2021

Diercategorie	**Aantal dieren**	**Stikstof excretie per jaar (kg)**	**Fosfaatexcretie per jaar (kg)**
Melkveehouderij	60.898	6.984.259	2.029.623
Vleeskalveren	112.015	2.061.076	504.068
Overig rundvee	3.260	195.351	55.953
Varkenshouderij	1.527.374	23.984.209	11.298.536
Pluimveehouderij	6.433.807	4.391.055	2.099.865
Konijnenhouderij	77.354	71.282	34.287
Overige sectoren	33.892	517.646	173.427
Totaal		**38.204.877**	**16.195.758**

Voor de berekening van de stikstof- en fosfaatexcretie is gebruik gemaakt van de waarden uit de longread Dierlijke mest en mineralen 2024. Het betreft de aantallen per diercategorie uit paragraaf 2.4. Kanttekening daarbij is dat de diercategorieën niet een-op-een te mappen is met de diercategorieën uit de emissieberekeningen. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de vertaling en de betreffende waarden die zijn gehanteerd voor de berekening van de hoeveelheid fosfaat- en stikstofexcreties voor de Lbv-locaties.

2.7 Broeikasgasemissie

De broeikasgasemissies zijn momenteel nog niet inzichtelijk. Om deze emissies inzichtelijk te maken zijn gegevens van de WUR nodig waar LVVN een uitvraag om heeft gedaan.

3 Activiteiten RVO

Inleiding
In dit hoofdstuk worden per onderdeel de activiteiten bij RVO in beeld gebracht. Daarbij wordt gebruik gemaakt van gegevens uit de ingediende aanvragen in het uitvoeringsplatform UPEU.

In paragraaf 3.2 wordt een overall beeld geschetst van de Lbv en Lbv+, in paragraaf 3.3 van de Lbv-kleinere sectoren.

3.1 Algemene context beëindigingsregeling

Een beëindigingssubsidie kent een aantal fases en statussen:

1. Indienen
De aanvrager dient de aanvraag in. Daarna beoordeelt RVO de aanvraag.

2. Verlening
Als aan de voorwaarden is voldaan en er voldoende budget is, wordt een subsidie toegekend. Als de aanvraag wordt afgewezen, is er geen potentiële vrijkomende stikstofruimte voor de betreffende locatie en wordt deze niet meer mee genomen in selecties.

3. Insturen overeenkomst
Binnen een half jaar na verlening moeten ondernemers, om aanspraak te kunnen maken op de eerste deelbetaling (het eerste voorschot) van 20% van het subsidiebedrag, voldoen aan het eerste vereiste uit de subsidieregeling: het tekenen en insturen van de modelovereenkomst. Stuurt de aanvrager de overeenkomst niet in dan wordt de subsidiebeschikking ambtshalve ingetrokken. Als de aanvraag is ingetrokken (dat kan ook op verzoek van de aanvrager), dan telt de aanvraag niet meer mee in selecties.

4. Aanvragen 2e voorschot
Binnen een jaar na het terugsturen van de overeenkomst moeten de dieren en mest worden afgevoerd van het bedrijf en verzoeken worden ingediend bij bevoegde gezagen om vergunningen in te trekken of aan te passen. Als is aangetoond dat aan deze eisen is voldaan, dan wordt het tweede voorschot van 60% uitbetaald.

5. Aanvragen vaststelling subsidie
Binnen 28 maanden na het terugsturen van de overeenkomst, moet de omgevingsvergunning natuur zijn ingetrokken of, in geval de veehouder een nieuwe activiteit wil starten op de betreffende locatie, een nieuwe vergunning zijn afgegeven door het bevoegd gezag.

Ook moet de productiecapaciteit zijn gesloopt. Als dat is gebeurd kan de subsidie definitief worden vastgesteld. Na vaststelling kan stikstofruimte die niet benodigd is voor natuurherstel (additionaliteitsvereiste) definitief worden ingeboekt.

3.2 Overall beeld Lbv en Lbv+

In overzicht 3.2a wordt het overall beeld getoond zoals dit ook op de website van RVO wordt gepresenteerd.

Overzicht 3.2a Overall beeld Lbv en Lbv-plus

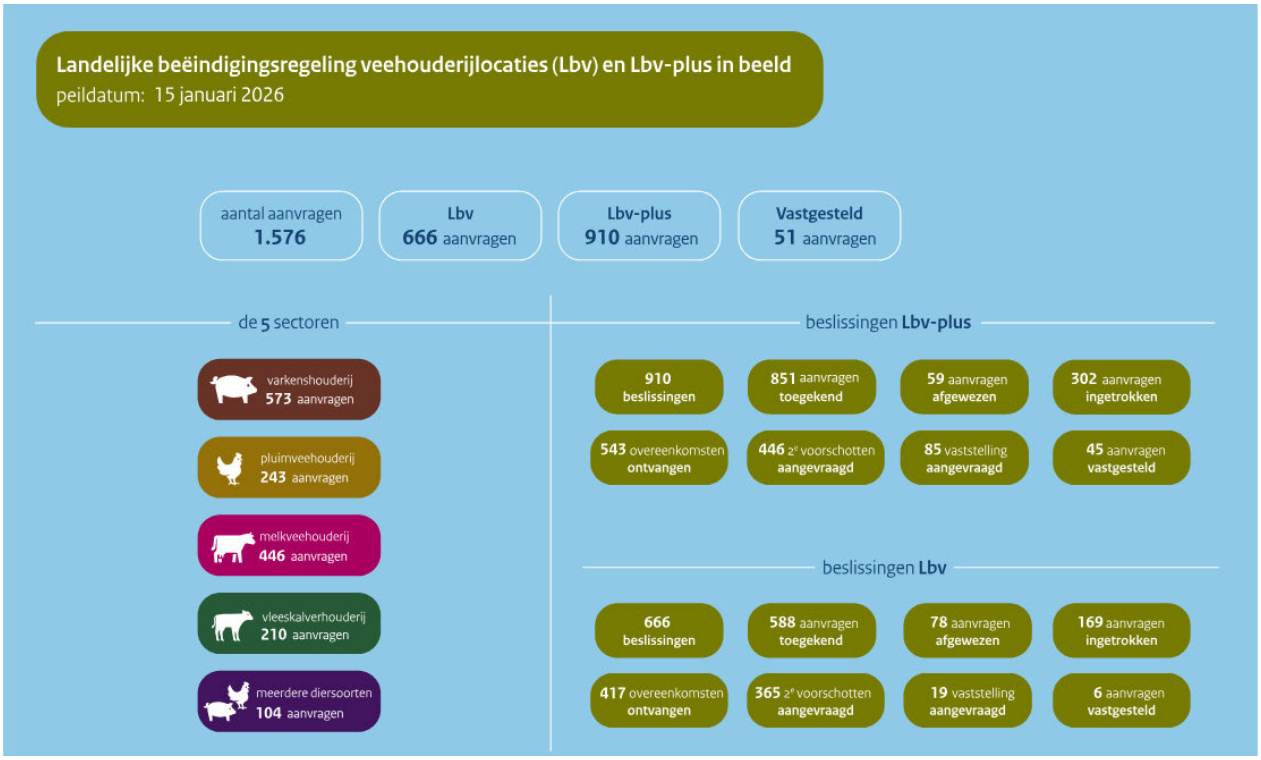

Voor aanvragers is inmiddels de termijn om de overeenkomst in te sturen overschreden. Uit het overzicht blijkt dat voor de Lbv-plus nog 65% en voor de Lbv nog 71% van de aanvragers, die een positieve beschikking hebben ontvangen, nog meedoet.

Er hebben 85 aanvragers Lbv-plus een vaststelling aangevraagd. Daarvan hebben 45 een vaststellingsbesluit. Voor Lbv hebben 19 aanvragers een verzoek om vaststelling gedaan en zijn er 6 vastgesteld. In totaal zijn dus voor 51 aanvragers alle activiteiten afgerond.

In overzicht 3.2b wordt een overzicht gegeven van ingediende aanvragen en de verdeling daarvan over de regio's in Nederland. Dit gaat om de belangstelling voor beëindiging. Aanvragers kunnen hun aanvraag nog intrekken.

Overzicht 3.2b Overzicht met landelijke verdeling van de aanvragen

3.3 Overall beeld Lbv-kleinere sectoren

Voor de Lbv-kleinere sectoren wordt in Overzicht 3.3a het overall beeld geschetst.

Overzicht 3.3a Overzicht Lbv-kleinere sectoren

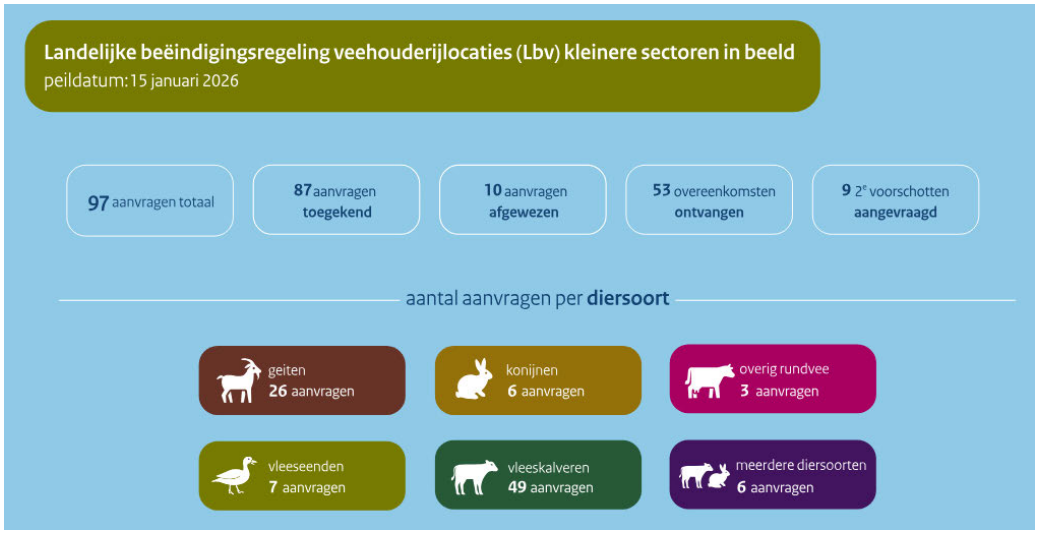

Voor aanvragers is inmiddels de termijn om de overeenkomst in te sturen overschreden. Uit het overzicht blijkt dat voor de Lbv-kleinere sectoren ca. 61% van de aanvragers een overeenkomst instuurde.

Bijlage 1 Stikstofdepositie per regeling en gebied

In deze tabel kunnen ook gebieden zijn opgenomen, die niet naderend overbelast zijn, maar waarvan AERIUS wel heeft teruggeven dat er een vermindering is van stikstofdepositie.

Natura 2000 Gebied	**Totaaldepositie stikstofgevoelige natuur**	**Oppervlak stikstofgevoelige habitats (ha)**	**Gemiddelde opbrengst (mol/ha/j)**
Boschhuizerbergen	3985,83	33,46	119,14
Maasduinen	295322,97	3319,34	88,97
Deurnsche Peel & Mariapeel	108700,42	1325,25	82,02
Groote Peel	71653,21	925,79	77,40
Zeldersche Driessen	619,72	11,48	53,99
Boetelerveld	2530,64	50,87	49,75
Leudal	2814,32	56,66	49,67
Sint Jansberg	4143,32	91,91	45,08
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	84435,33	1927,37	43,81
Sarsven en De Banen	1285,65	32,66	39,37
Kampina & Oisterwijkse Vennen	24808,87	661,33	37,51
Kempenland-West	15187,29	419,36	36,21
Wijnjeterper Schar	1565,71	43,81	35,73
Veluwe	2907692,00	81845,47	35,53
Stelkampsveld	620,64	17,61	35,24
Borkeld	2717,21	85,80	31,67
Binnenveld	292,36	10,13	28,86
Landgoederen Brummen	2132,88	77,90	27,38
Oeffelter Meent	167,02	6,51	25,65
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	22256,79	895,86	24,84
Bergvennen & Brecklenkampse Veld	1213,16	51,06	23,76
Vecht- en Beneden-Reggegebied	14991,60	634,13	23,64
Korenburgerveen	4021,48	173,02	23,24
Lemselermaten	307,59	13,65	22,53
Wierdense Veld	8223,62	384,25	21,40
Sallandse Heuvelrug	21854,52	1028,25	21,25
De Bruuk	270,82	13,25	20,44
Strabrechtse Heide & Beuven	18190,60	921,36	19,74
Engbertsdijksvenen	12304,51	625,99	19,66
Swalmdal	460,70	23,55	19,56
Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek	1808,10	94,37	19,16

Natura 2000 Gebied	Totaaldepositie stikstofgevoelige natuur	Oppervlak stikstofgevoelige habitats (ha)	Gemiddelde opbrengst (mol/ha/j)
Drents-Friese Wold & Leggelderveld	79463,43	4726,76	16,81
Mantingerbos	239,78	14,73	16,28
Brabantse Wal	59328,52	3923,42	15,12
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	8177,06	554,06	14,76
Roerdal	1518,33	118,59	12,80
Dwingelderveld	30099,52	2398,40	12,55
Regte Heide & Riels Laag	1941,40	157,36	12,34
Kolland & Overlangbroek	623,34	51,65	12,07
Springendal & Dal van de Mosbeek	2011,95	172,97	11,63
Savelsbos	2211,59	192,71	11,48
Landgoederen Oldenzaal	1516,20	135,39	11,20
Rijntakken	16727,42	1503,42	11,13
Norgerholt	260,76	23,82	10,95
Holtingerveld	3749,43	358,24	10,47
Buurserzand & Haaksbergerveen	5654,24	548,22	10,31
Fochteloërveen	14353,59	1462,31	9,82
Witterveld	3193,60	345,17	9,25
De Wieden	21736,68	2357,90	9,22
Lonnekermeer	102,41	11,27	9,09
Geuldal	11979,23	1318,85	9,08
Witte Veen	588,21	64,96	9,05
Meinweg	11851,75	1391,08	8,52
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	193,69	23,51	8,24
Bakkeveense Duinen	524,63	64,87	8,09
Geleenbeekdal	937,95	124,11	7,56
Bekendelle	241,71	32,13	7,52
Ulvenhoutse Bos	317,00	42,84	7,40
Willinks Weust	111,80	15,17	7,37
Grensmaas	33,65	4,82	6,98
Weerribben	14372,39	2091,39	6,87
Elperstroomgebied	79,65	12,31	6,47
Bemelerberg & Schiepersberg	86,24	13,60	6,34
Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	1584,55	262,57	6,03
Duinen Schiermonnikoog	3651,06	608,28	6,00
Olde Maten & Veerslootslanden	202,03	33,80	5,98
Brunssummerheide	984,84	169,38	5,81
Rottige Meenthe & Brandemeer	1899,95	373,14	5,09

Natura 2000 Gebied	Totaaldepositie stikstofgevoelige natuur	Oppervlak stikstofgevoelige habitats (ha)	Gemiddelde opbrengst (mol/ha/j)
Dinkelland	826,09	163,72	5,05
Kunderberg	80,19	16,66	4,81
Drentsche Aa-gebied	2137,42	445,13	4,80
Mantingerzand	1181,78	250,27	4,72
Zwarte Meer	83,82	20,69	4,05
Aamsveen	198,28	49,98	3,97
Lieftinghsbroek	46,36	12,32	3,76
Manteling van Walcheren	1389,36	372,59	3,73
Langstraat	63,35	17,66	3,59
Van Oordt's Mersken	964,50	345,70	2,79
Noorbeemden & Hoogbos	30,86	12,35	2,50
Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	821,00	348,71	2,35
Wooldse Veen	63,82	28,47	2,24
Bunder- en Elslooërbos	292,90	130,85	2,24
Drouwenerzand	274,69	125,45	2,19
Krammer-Volkerak	583,21	289,68	2,01
Groote Gat	2,59	1,40	1,86
Vogelkreek	4,39	2,48	1,77
Oosterschelde	1630,16	995,82	1,64
Lingegebied & Diefdijk-Zuid	199,05	125,20	1,59
Westerschelde & Saeftinghe	4571,77	3103,77	1,47
Sint Pietersberg & Jekerdal	54,20	37,48	1,45
Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	69,53	48,55	1,43
Naardermeer	641,32	458,89	1,40
Grevelingen	1626,57	1191,04	1,37
Alde Feanen	362,94	268,33	1,35
Yerseke en Kapelse Moer	88,62	68,23	1,30
Botshol	59,10	55,69	1,06
Voornes Duin	813,48	960,48	0,85
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	13,99	16,78	0,83
Zouweboezem	9,84	12,77	0,77
Oostelijke Vechtplassen	1154,48	1529,12	0,75
Maas bij Eijsden	2,75	4,04	0,68
Kop van Schouwen	848,94	1252,17	0,68
Eilandspolder	1,40	2,11	0,66
Duinen Goeree & Kwade Hoek	676,13	1076,46	0,63
Schoorlse Duinen	453,13	733,25	0,62
Voordelta	113,46	199,75	0,57
Zwin & Kievittepolder	18,57	39,46	0,47

Natura 2000 Gebied	Totaaldepositie stikstofgevoelige natuur	Oppervlak stikstofgevoelige habitats (ha)	Gemiddelde opbrengst (mol/ha/j)
Noordhollands Duinreservaat	1452,87	3390,19	0,43
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	28,33	71,68	0,40
Biesbosch	113,32	336,73	0,34
Uiterwaarden Lek	10,15	30,37	0,33
Canisvliet	0,45	1,42	0,32
Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	658,18	2108,67	0,31
Polder Westzaan	10,98	37,05	0,30
Zwanenwater & Pettemerduinen	107,32	428,41	0,25
Duinen en Lage Land Texel	436,08	2268,56	0,19
Noordzeekustzone	90,67	572,24	0,16
Duinen Den Helder-Callantsoog	68,05	469,62	0,14
Westduinpark & Wapendal	22,81	178,12	0,13
Solleveld & Kapittelduinen	80,30	655,66	0,12
Groote Wielen	9,53	92,68	0,10
Bargerveen	146,19	1618,58	0,09
Meijendel & Berkheide	183,42	2274,23	0,08
Kennemerland-Zuid	446,86	6024,92	0,07
IJsselmeer	0,38	5,63	0,07
Waddenzee	509,06	9553,21	0,05
Coepelduynen	4,97	146,36	0,03
Duinen Vlieland	17,37	820,69	0,02
Duinen Ameland	8,38	1545,49	0,01
Duinen Terschelling	0,00	2893,88	0,00

Bijlage 2 Excretiewaarden

CATEGORIE	DIERCATEGORIE	Stikstof excretie	Fosfaat excretie
A1	MELK- EN KALFKOEIEN	141,2	41
A2	ZOOGKOEIEN OUDER DAN 2 JAAR	76,2	25,3
A3	VROUWELIJK JONGVEE VOOR DE MELKVEEHOUDERIJ	66,9	19,5
A4	VLEESKALVEREN TOT CIRCA 8 MAANDEN	18,4	4,5
A6	VLEESSTIEREN EN OVERIG VLEESVEE: CIRCA 8 MAANDEN TOT 24 MAANDEN (ROODVLEESPRODUCTIE)	57,9	16,3
A7	FOKSTIEREN EN OVERIG RUNDVEE: OUDER DAN 2 JAAR	79,8	24,3
B1	SCHAPEN OUDER DAN 1 JAAR, INCLUSIEF LAMMEREN TOT 45 KG	13,4	4,5
C1	GEITEN EN BOKKEN OUDER DAN 1 JAAR	19,7	6,6
C2	OPFOKGEITEN EN BOKKEN VAN 61 DAGEN TOT EN MET 1 JAAR	0	0
C3	OPFOKGEITEN EN BOKKEN TOT EN MET 60 DAGEN EN AFMESTLAMMEREN	0	0
D1	FOKZEUGEN, INCLUSIEF BIGGEN TOT 25 KG	21,8	12
D2	DEKBEREN, 7 MAANDEN EN OUDER	20,8	11,5
D3	VLEESVARKENS, OPFOKBEREN VAN CIRCA 25 KG TOT 7 MAANDEN, OPFOKZEUGEN VAN CIRCA 25 KG TOT EERSTE DEKKING	11,6	4,3
E1	OPFOKHENNEN EN HANEN VAN LEGRASSEN JONGER DAN 18 WEKEN	0,31	0,15
E2	LEGKIPPEN EN (GROOT)OUDERDIEREN VAN LEGRASSEN	0,79	0,39
E3	(GROOT)OUDERDIEREN VAN VLEESKUIKENS IN OPFOK JONGER DAN 19 WEKEN	0,31	0,18
E4	(GROOT)OUDERDIEREN VAN VLEESKUIKENS	0,87	0,44
E5	VLEESKUIKENS	0,43	0,12
F4	VLEESKALKOENEN	1,71	0,65
G2	VLEESEENDEN	0,57	0,28
I1	KONIJNEN, VOEDSTERS INCLUSIEF 0,15 RAM EN BIJBEHORENDE JONGEN TOT SPEENLEEFTIJD	7,9	3,8
I2	KONIJNEN, VLEES- EN OPFOKKONIJNEN TOT DEKLEEFTIJD	0	0
K1	VOLWASSEN PAARDEN, 3 JAAR EN OUDER	76,5	28,7
K2	PAARDEN IN OPFOK, JONGER DAN 3JAAR	0	0

K3	VOLWASSEN PONY'S, 3 JAAR EN OUDER	35,6	13

Bijlage 3 Methodiek voor de berekening van potentiële stikstofdepositiereductie in het kader van de Lbv-regelingen

1. Context en Doelstelling
Deze procesbeschrijving faciliteert de objectieve vaststelling van de afname van stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. De berekening richt zich specifiek op de effecten van bedrijfsbeëindiging door deelnemers aan de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv), de Lbv-plus en Lbv-Kleine sectoren. De resultaten dienen als feitelijke basis voor beleidsmonitoring, verantwoording en de ruimtelijke duiding van stikstofreductie.

2. Gegevensaanlevering en Bronparameters
De berekening stoelt op een integrale dataset van ruim 900 deelnemende agrarische locaties die binnen de genoemde regelingen vallen. Per locatie zijn de volgende parameters vastgelegd conform de geldende rekenregels:
- Geografische coördinaten van de emissiepunten.
- Diercategorieën en de bijbehorende dieraantallen.
- Toegepaste stal- en huisvestingssystemen.
- Specifieke emissiekenmerken van de bronnen.

Deze dataset wordt als een integrale rekenbatch verwerkt via de AERIUS Calculator, waarbij de data in GML's wordt aangeboden aan de huidige versie van AERIUS calculator. In deze stap wordt de RAV code omgezet naar OW codes, waarbij uitzonderingen handmatig zijn aangepast. Zo worden bijvoorbeeld de nieuwste filtersystemen ook meegenomen in de depositieberekening.

3. Methodiek: Depositieberekening en Natura 2000-koppeling
De AERIUS Calculator genereert een landsdekkend beeld van de stikstofdepositie op hexagoonniveau. Hierbij wordt de bijdrage per individuele emissiebron berekend, rekening houdend met atmosferische verspreiding en vastgestelde modelparameters. Een hexagon staat gelijk aan een hectare oppervlakte.

Voor de juridische en ecologische vertaling naar Natura 2000-gebieden wordt de officiële data van PDOK kaarten gebruikt die de grenzen van N2000 gebieden aangeven.
- Welke hexagonen (deels) binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied vallen.
- Het exacte percentage van het hexagoonoppervlak dat binnen een specifiek gebied is gelegen.

4. Bepaling en Aggregatie van de Reductiepotentie
De berekende waarden representeren de huidige stikstofbijdrage van de deelnemende bedrijven. Conform de systematiek van de beëindigingsregelingen wordt de volledige bijdrage van deze bronnen gedefinieerd als de potentiële depositiereductie (uitgedrukt in mol N/ha/jaar).

De resultaten worden op verschillende niveaus geaggregeerd om beleidsmatige sturing mogelijk te maken:
- Landsniveau: Totale depositiereductie prognose Lbv-regelingen
- Gebiedsniveau: Totale depositie reductie per Natura 2000-gebied.
- Gemiddeld niveau: Gemiddelde depositie reductie per hectare in N2000 gebieden

• Verdeling: Heatmap die aangeeft waar in de gebieden depositiereductie het sterkst is

5. Ruimtelijke Analyse en Rapportage
De data wordt cijfermatig opgeleverd gecategoriseerd naar de bovenstaande niveaus's. Middels geografische visualisaties (zoals heatmaps) wordt inzichtelijk gemaakt waar de reductie-effecten zich concentreren. Dit biedt ondersteuning bij:
• De evaluatie van de effectiviteit van de LBV(-plus) regelingen.
• De monitoring van de voortgang op de nationale stikstofdoelstellingen.
• Communicatieve ondersteuning van beleidsmatige keuzes.

6. Kwaliteitsborging en Transparantie
Om de reproduceerbaarheid en controleerbaarheid te waarborgen, zijn alle processtappen, gebruikte bronbestanden en rekeninstellingen gedocumenteerd en gearchiveerd. Hiermee wordt voldaan aan de eisen voor transparante en herleidbare dataverwerking binnen de rijksoverheid.